

Т.С. ДІДЕНКО, в. о. начальниці Городнянської районної лікарні ветеринарної медицини Чернігівської області

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ У ВЕТЕРИНАРНІЙ ПРАКТИЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ ГОРОДНЯНСЬКОГО РАЙОНУ

Лікування рослинами ґрунтується на уявленнях про їх чудодійну силу. Лікарські трави збирали в певний день і час (на свято Івана Купала, при повному місяці тощо), а використовували їх знахарі, ворожбити, ченці, які знали багато чого про їх особливості.

Лікарські рослини – це чимала група рослин, органи або частини яких є сировиною для отримання засобів, що використовуються в народній медичній і ветеринарній практиці з лікувальною або профілактичною метою. Низька токсичність більшості лікарських рослин дозволяє використовувати їх у лікуванні хронічних захворювань.

З дуже давніх часів лікарські трави застосовували для лікування найрізноманітніших захворювань людей і тварин. Народна ветеринарія – важлива ділянка народного досвіду, що обіймає раціональні знання й уявлення та практичні навички лікування свійських тварин.

У наш час хвороби тварин дуже змінилися за структурою й відзначаються тяжкістю перебігу. На перші місця виходять хронічні захворювання шкіри, органів травлення й дихання. Часто реєструють також хронічні порушення роботи нирок і печінки. Перерахованим особливостям перебігу захворювань у тварин значною мірою відповідає спектр дії сучасних фітопрепаратів.

У різних частинах рослин (залежно від їх функції і будови, а також стадії розвитку) накопичуються в різній кількості лікарські речовини. Якихось речовин найбільше в корі, бульбах, цибулинах, інших – у стеблах, листі, ще

інших – у квітах, плодах або насінні. Через те окремі частини рослин заготовляють у певні строки їх життя. Збирати рослини потрібно саме в той період, коли в їхніх органах накопичується максимальна кількість діючої речовини.

Лікарські рослини містять поживні речовини й діють на організм як загальнозміцнювальний засіб, поліпшують процеси обміну речовин тощо. З них виготовляють різноманітні лікарські препарати, зокрема для застосування внутрішньо – відвари, настоїнки, соки. Часто ліки з рослин використовують у поєднанні з мінеральними речовинами, тваринними жирами тощо.

На території Городнянського району Чернігівської області з 2010 р. функціонує ПрАТ «Етнопродукт», яке займається вирощуванням великої рогатої худоби й виробництвом органічного коров'ячого молока. Господарство розташоване серед лісового масиву, корови випасаються на полях, які не обробляють пестицидами й іншими агрохімічними препаратами, і постійно знаходяться на відкритому повітрі й вільному випасі. Годують їх власними кормами.

У ПрАТ «Етнопродукт» для лікування й профілактики різних груп захворювань застосовують тільки лікарські рослини. Так, при розладах травлення у тварин їх напувають відваром дерев'я, звіробію, дубової кори, а при атонії шлунка дають відвари з насіння льону, настоянку чемериці. Невеликі рани промивають відваром ромашки, живокосту, чебрецю. Хворе вим'я корови змащують відваром живокосту в поєднанні з натуральним бджолиним медом. Шкірні недуги та висипи лікують відварами гірчака, тютюну. При захво-

руванні органів дихання застосовують цвіт липи, чебрецю, малину. У ролі заспокійливого засобу використовують валеріану, кровоспинного – плоди калини й дерев'я, жовчогінного – плоди шипшини.

До складу лікарського чаю, що випускається у коробках по 200 г, входять квітки ромашки, звіробію, листя м'яти, плоди кмину, горобини, шипшини. Чай заливають окропом, настоюють і в теплом вигляді випоюють телятам і порослятам при шлунково-кишкових захворюваннях.

Із цих же квітів і плодів готують також настойку лікарську й призначають внутрішньо при гастритах, ентеритах і колітах: телятам по 25–30 мл, порослятам – 3–5 мл перед годівлею.

Чай від кашлю, що складається з квітів ромашки, бузини, липи, малини, калини, рекомендовано при лікуванні захворювань органів дихання у тварин.

Кореневище білої чемериці використовують для виготовлення настоянки на спиртовому розчині, якою лікують тварин при переповненні рубця й атонії передшлунків, при шкірних грибкових захворюваннях, проти ектопаразитів тощо. Кореневище викопують восени й висушують у затінку. До речі, всі лікарські рослини слід сушити в темному місці, без доступу прямого сонячного проміння, й зберігати на горищах.

Настойку живокосту виготовляють з кореня рослини, настоюючи його на спиртовому розчині впродовж десяти днів. Рекомендовано застосовувати у

вигляді компресів як протизапальний засіб при артритях, оститах, важких травмах з ушкодженням надкiсницi. Ця настойка добре зарекомендувала себе при лiкуванні ревматичного запалення копит у коней. Из кореня живокосту виготовляють також мазь для лiкування ран, що довго не гояться, гнiйних вагiнiтiв, фурункульозу вименi корiв тощо.

Настойку лiкарську готують из квітiв ромашки, звiробою, лiстя м'яти, плодiв кмину, горобини, шипшини. Призначають при гастритах, ентеритах i колiтах внутрiшньо: телятам по 25-30 мл, поросятaм - 3-5 мл.

Настойку квіткову виготовляють з пелюсток чайної троянди, квітiв калини, горобини, глоду, терену, акацiї, черемхи, настоюючи їх на спиртовому розчинi. Цей лiкарський препарат мiстить ефiрнi олії, глікозиди, фiтонциди, дубильнi речовини, пектини, органiчнi кислоти, каротин, вiтаміни групи В, С, мiкроелементи. Виявляє в'язучу, протиспазматичну, кровоочисну, потогiнну дiю, пiдвищує кров'яний тиск, стимулює обмін речовин i захиснi сили органiзму.

Квіткова настойка рекомендована для молодняку домашнiх тварин при хронiчних гастроентеритах, бронхопневмонiях, неврозах, анеміях, кахексiях, нашкiрних висипаннях, фурункульозi.

Из кореневих кулястих бульбочок (бульбокоренiв) балабану (гадючника) виготовляють настойку. Цей препарат дiє як протизапальний i загальностимулюючий засіб, має бактерициднi властивостi, затримує рiст патологiчних клiтин. Рекомендований внутрiшньо телятам i поросятaм при геморагiчних гастроентеритах, виразках шлунка i кишечнику, нефритах i нефрозах, злoякісних пухлинах, лейкозi.

Из квітiв ромашки i звiробою на рафiнованiй рослиннiй олії виготовляють емульсiю, яку випускають у скляних флаконах. Рекомендовано внутрiшньо телятам i поросятaм при геморагiчних гастроентеритах, виразках шлунка i кишечнику. Застосовують також зовнiшньо при трiщинах дiюк, маститах, вагiнiтах, запальних набряках, дерматитах,

сухих екземах, щоб стимулювати грануляцiю при загоюванні ран.

Настойку прополісу виготовляють на спиртовому розчинi. Дiє як протизапальний засіб, виявляє бактерициднi й стимулюючi властивостi. Цю настойку рекомендовано для промивання порожнин при гнiйних ангінах, фарингітах, ринітах, при лiкуванні iнфікованих ран, нориць, гнiйних вагiнiтiв тощо.

З такої рослинної сировини, як веснянi бруньки дерев, дернова маса, виготовляють також кормову добавку для поросят, яких пiдготовують починаючи з другої декади життя.

Для профiлактики й лiкування хворих на диспепсiю, гастроентерити, бронхопневмонiю телят застосовують вiдвари лiкарських рослин за таким приписом: звiробiй звичайний - 80,0; полин гiркий - 40,0; щавель кiнський - 80,0; вода - 4 л.

Наш досвiд пiдтверджує, що рацiональне використання лiкарських рослин дозволяє зберегти та збiльшити поголiв'я худоби. ☺

Новинки від компанії Норбрук

Аламiцин аерозоль

140 г

ВРХ
Вiвцi
Свинi

Дiюча речовина:
окситетрациклiну
гiдрохлорид - 5 г

- ◆ ефективний при лiкуванні копитної гнилі та хвороб шкiри у ВРХ, овець та свиней;
- ◆ забезпечує значну площу покриття та вiдмiнну проникнiсть;
- ◆ конструкцiя балона дозволяє проводити обробку пiд будь-яким кутом нахилу - на всi 360°;
- ◆ сучасна технологiя виготовлення аерозолю - система «резервуар у балонi» не дозволяє пропеленту змiшуватись з дiючою речовиною;
- ◆ нешкiдливий для навколишнього середовища.

Каренцiя:
М'ясо: 0
Молоко: 0

Норотрiл МАКС

100 мл

ВРХ
Свинi

Дiюча речовина:
енрофлоксацин - 100 мг

- ◆ тiльки одна iн'єкцiя!
- ◆ швидко досягає високої концентрацiї у легеневої тканинi;
- ◆ яскраво виражений терапевтичний ефект;
- ◆ надiйне лiкування хвороб органiв дихання, спричинених *Mannheimia haemolytica*, *Pasteurella multocida*, *Haemophilus somni* та *Mycoplasma* у ВРХ та свиней;
- ◆ застосовується у дозi 7,5 мл на 100 кг маси тiла.

Каренцiя:
М'ясо: ВРХ - 14 дiб,
свинi - 5 дiб
Молоко: 84 год

Солвасол iн.

100 мл

ВРХ
Свинi
Собаки

Дiюча речовина:
цефалексин - 180 мг

- ◆ широкий спектр протимiкробної активностi: лiкування хвороб респiраторної i сечостатевої системи, шкiри та м'яких тканин;
- ◆ потужна антистрептококова та антистафiлококова активнiсть;
- ◆ спеціальна формула препарату - молоко дiйних корiв використовується у харчових цiлях без обмежень!
- ◆ дозування: 1 мл на 18 (свинi, собаки) або на 25 (ВРХ) кг маси тiла протягом 5 дiб.

Каренцiя:
М'ясо: 6 дiб
Молоко: 0

Виробник: Норбрук (Пiвнiчна Ирландiя). Ексклюзивний дистриб'ютор в Україні ТОВ «Норвет»
вул. 600-рiччя, 66-а, 21027 м. Винниця тел./факс: 0432 46-61-76, моб.: 067-445-18-81,
office@norvet.com.ua, www.norvet.com.ua